

คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น
ในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา
Political Leaders Characteristics Traits to Buddhadhamma
of Local Politicians in the Pho Klang Subdistrict Municipality,
Nakhon Ratchasima Province

ศิริพล บุญยัง¹ ไพวรรณ ปุริมาต² ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์³

Siriphon Boonyoung, Paiwan Purimat, Chutipon Wongamornwit

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปของคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล3)นำเสนอคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในตำบลโพธิ์กลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 26,250 คนโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 391 คน จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) และโดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

Received: 2022-06-18 Revised: 2022-07-11 Accepted: 2022-11-20

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus. Corresponding Author
e-mail: aphinant.jais@gmail.com

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus

³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปของคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาผู้นำทางการเมืองต้องสามารถใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเสริมภาพลักษณ์ในลักษณะของนักการเมืองรุ่นใหม่ที่มีคุณธรรมนำการเมืองทั้งนี้เพราะนักการเมืองต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับและการจัดกิจกรรมทางการเมืองตามบทบาทอำนาจหน้าที่ ควบคู่กับการตระหนักในอำนาจหน้าที่ ใช้คุณธรรมสร้างความชอบธรรมการตรวจสอบได้แสดงการยอมรับจากประชาชน นักการเมืองพร้อมรับการตรวจสอบรวมถึงสามารถใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ได้ตามนโยบายและสิ่งที่ได้สัญญาไว้กับประชาชนควบคู่กับการสร้างความสัมพันธ์และกิจกรรมอื่น ๆ ให้เกิดขึ้นในทางการเมืองลดความขัดแย้งให้น้อยที่สุดโดยอาศัยภาวะความเป็นผู้นำทางการเมืองและใช้อำนาจให้ถูกต้อง 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3. นำเสนอคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาผู้นำทางการเมืองควรมีจิตใจเมตตา ปราณนาดีต่อประชาชนในท้องถิ่นที่ตนเองดูแลทุกคน มีความเห็นอกเห็นใจ มุ่งอยากให้เกิดสิ่งที่ดีต่อประชาชน และบ้านเมือง มีจิตใจเพื่อแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์สุขแก่มนุษย์ทั่วหน้า ไม่เลือกปฏิบัติจำเป็นจะต้องมีหลักพุทธธรรมในจิตใจ ในการดำเนินชีวิตของตนเอง รวมไปถึงการทำงาน การบริหารหน้าที่แก่ประชาชนบ้านเมือง ตามหลักพุทธ โดยเฉพาะหลักพรหมวิหาร 4 ควรยึดไว้ในจิตใจ จะต้องความเมตตาต่อประชาชนทุกคนทุกหมู่มีหลักธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหลักหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำเพื่อประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของตนเอง ให้ได้รับแต่สิ่งที่ดีๆ ปราณนาให้ทุกท่านมีแต่ความสุขความเจริญ มีชีวิตที่ดีขึ้นอย่างสมการปกครอง

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้นำ; พุทธธรรม; นักการเมืองท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were: 1. To study the general state of political leadership characteristics of local politicians in Pho Klang Sub-district Municipality. Nakhon Ratchasima Province. 2. Comparison of people's opinions towards the characteristics of political leaders of local politicians in Pho Klang Sub-district Municipality. Nakhon Ratchasima Province Classified by personal factors. 3. Political leadership characteristics according to Buddhist principles of local

politicians in Pho Klang Sub-district Municipality were presented. Nakhon Ratchasima Province. The research is an integrated approach. It consists of quantitative research using questionnaires as a tool. to collect information The confidence value of the whole issue is 0.93. The sample group is people in Pho Klang Subdistrict, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province, amounting to 26,250 people randomly drawn from the total population of 391 people calculated by using the formula of Taro Yamane (Taro Yamane), which used an error level of 0.05. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. Hypothesis was tested by t-test, F-test, and one-way analysis of variance. Therefore, the difference of the means was compared in pairs. by Least Significant Difference (LSD) method and by qualitative research methodology. An in-depth interview was used with 9 key informants or persons. Data were analyzed by descriptive content analysis. **The results showed that** 1. The general state of political leadership characteristics of local politicians in Pho Klang Subdistrict Municipality. Nakhon Ratchasima Province Political leaders must be able to use Buddhist principles to enhance the image of a new generation of politicians who are virtuous in leading politics. This is because politicians have to perform their duties. receiving and organizing political activities according to their roles and responsibilities coupled with awareness of authority Use morality to create legitimacy for auditing. show public acceptance Politicians are ready to be scrutinized, including being able to use their knowledge and skills to perform their duties in accordance with the policies and promises to the people, along with building relationships and other political activities to reduce conflicts. as little as possible by relying on political leadership and using power correctly 2. Comparison of public opinion towards political leadership characteristics of local politicians in Pho Klang Subdistrict Municipality. Nakhon Ratchasima Province transgender people The educational level was different. There were opinions on political leadership characteristics of local politicians in Pho Klang Sub-district Municipality. Nakhon Ratchasima Province no difference Statistically significant at the 0.05 level, therefore rejecting the research hypothesis. People with different ages, occupations, monthly incomes had different opinions towards the characteristics of political leaders of local politicians in Pho Klang Sub-district Municipality. Nakhon Ratchasima Province overall different Statistically significant at the 0.05 level, therefore rejecting the research hypothesis. 3. Present the characteristics of political leadership according

to Buddhist principles of local politicians in Pho Klang sub-district municipality. Nakhon Ratchasima Province Political Leaders should have a kind heart. Best wishes to the local people who take care of everyone. sympathetic Aiming to create good things for the people and the country, have a generous heart and think about making people happy all over the world. not discriminate There must be a Buddhist principle in the mind. in their own lives including work Administrative duties for the people of the country according to Buddhist principles, especially the Four Brahma Vihara principles, should be adhered to in the mind. Must be compassionate to all people, every group, having a moral principle to hold the mind. In order to perform the work correctly according to the assigned duties. Made for people who live in their own jurisdiction. to receive only good things wishing everyone happiness and prosperity Live a better life like a regime

Keywords: Leaders Characteristics; Buddhadhamma; Local Politicians

1. ความนำ

การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขเมื่อวันที่ 24มิถุนายน พ.ศ.2475โดยคณะราษฎร ซึ่งนำโดยพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดในการเมืองการปกครองของไทย เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงจากระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบการปกครองโดยรัฐธรรมนูญมีเป้าหมายจะสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นหลักในการปกครอง เมื่อคณะราษฎรทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สำเร็จแล้ว ก็มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2475ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรก แม้จะเป็นกฎหมายที่ใช้ชั่วคราวก็ตาม และหลังจากนั้นประเทศไทยก็ปกครองโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักมาโดยตลอดแม้จะมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญ บ้างก็เป็นการชั่วคราวซึ่งคราวในที่สุดก็ต้องมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาทดแทนเสมอไป คงกล่าวได้ว่าการปกครองของไทยนั้นพยายามที่จะยึดหลักการปกครองโดยกฎหมาย คือ ให้มีบทบัญญัติ กฎเกณฑ์ กติกาที่แน่นอนเป็นแนวทางในการปกครอง (พระปิยะวัฒน์ปิยสีโล (จักร์แต), 2554) และหลังจากมีการใช้รัฐธรรมนูญแล้วได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2476 วางโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินหลังจากที่มีการเปลี่ยนระบบการปกครองใหม่ โดยเหตุผลสำคัญของการตรากฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อต้องการจัดรูปแบบงานให้เข้าลักษณะการปกครองอย่างรัฐธรรมนูญและเพื่อจะให้การบริหารราชการแผ่นดินรวดเร็วและเรียบร้อยขึ้น โดยมีการจัดระเบียบและบริหารราชการออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น(โกวิท พวงงาม, 2552)

การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมืองทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงานเพื่อให้สมเจตนาธรมย์และความต้องการของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย รวมทั้งยังทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่นและยังเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นที่จะได้ใช้ความรู้ความสามารถใช้ดุลพินิจในการบริหารงานท้องถิ่น ปฏิบัติกิจการของท้องถิ่นภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาล และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ ดังนั้นการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคต รวมทั้งยังเกิดความคุ้นเคย ความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป(โกวิทย์ พวงงาม, 2552)

ตามหลักการการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินนั้น ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของชนทั้งชาติซึ่งโดยปกติแล้วประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจะใช้หลักการอยู่ 2 หลักการควบคู่กันไปคือ หลักการรวมอำนาจ (Centralization) และหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยหลักการรวมอำนาจ (Centralization) นั้น ยังมีหลักการจัดระเบียบบริหารราชการที่แยกย่อยออกไปอีกลักษณะหนึ่งที่เรียกว่าหลักการแบ่งอำนาจ (DE concentration) ซึ่งจะใช้เฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องมีการแบ่งหรือมอบอำนาจในการบริหารราชการบางอย่างจากส่วนกลางไปให้หน่วยราชการหรือตัวแทน (Agent) ของส่วนกลางที่อยู่ในส่วนภูมิภาคสำหรับประเทศไทยเมื่อมีการปฏิรูปการเมืองการปกครองของประเทศด้วยการจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของทุกรัฐบาลเน้นที่พัฒนาการเมืองการปกครองประเทศไปสู่การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน (Democratic Participation) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม (Participation) ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยและพิทักษ์สิทธิ(Right) และเสรีภาพ (Freedom) ของตนมากขึ้น (กิตติพงษ์ศัมาตย์,2550)

ขณะเดียวกันการบริหารจัดการงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหามากมาย เช่น ความรู้ ความเข้าใจ และการปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ทศนคติและพฤติกรรมของข้าราชการที่กำกับดูแลท้องถิ่น ความเป็นอิสระของท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ตามหลักการและความจริงใจ และการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่ยังมองว่ายังไม่พร้อมและไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งยังต้องพึ่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคช่วยเหลือประจำประจำอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ปัญหาการทุจริตและความไม่โปร่งใสในการบริหารงานยังไม่ได้มีการตรวจสอบเชิงรุกยังมีอีก

มาก โดยการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยและการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นประเด็นที่โจษจันกันมาก เพราะมีข้อกล่าวหาต่อนักการเมืองข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่นว่ามีพฤติกรรมในเชิงทุจริตคอร์รัปชันที่มีการกระทำกันในหลายรูปแบบ ทั้งในแง่การยกยอกการแอบอ้างงบประมาณหรือทรัพย์สินของรัฐไปเป็นของตน การเลือกจ้างและการทำสัญญาจ้างหรือให้สัมปทานเฉพาะพรรคพวกผู้สนับสนุนตนเท่านั้น การใช้ตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐเอื้อประโยชน์ให้บริษัทของตนเองและพรรคพวกผลประโยชน์ขัดแย้งหรือผลประโยชน์ทับซ้อนและการเอื้อผลประโยชน์ การที่บริษัทให้สัญญาจะให้ผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่รัฐในทางอ้อมเช่น ให้ตำแหน่งในบริษัทเมื่อเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นปลดเกษียณหรือพ้นจากตำแหน่ง ให้ตำแหน่งแก่ญาติ ตลอดจนการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การสมยอมราคา เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขสิ่งที่ทำลายคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขณะนี้คือ การปรับกลยุทธ์ (Strategy) ทศนคติ (Attitude) วิธีคิดวิธีการทำงานที่ควรตระหนัก (Awareness) ถึงการดูแลบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน ปกปักรักษาและเป็นที่พึ่งยามยากสร้างสุขให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและรอบด้าน มุ่งปฏิบัติงานเพื่อเป้าหมายคือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าสร้างชุมชนให้เข้มแข็งมุ่งกระจายอำนาจปราศจาก ทุจริตคอร์รัปชันเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพัฒน์ และคณะ, 2543)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อได้ทราบว่าประชาชนต้องการนักการเมืองท้องถิ่นที่มีคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมอย่างไร อีกทั้งนักการเมืองมีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถเหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา

3. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านพื้นที่และสถานที่

พื้นที่ในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยมุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

คุณลักษณะผู้นำทางการเมือง ได้แก่ ด้านอำนาจหน้าที่ ด้านการยอมรับ ด้านความสามารถ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หลักพุทธธรรม ได้แก่ พรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในตำบลโพธิ์กลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 391 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักวิชาการด้านศาสนา จำนวน 2 รูปนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คนนักวิชาการด้านการบริหารท้องถิ่น จำนวน 2 คนนักวิชาการด้านการบริหารงานองค์กรส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คนรวมจำนวน 9 รูปหรือคน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ลักษณะผู้นำทางการเมือง หมายถึง คุณสมบัติของนักการเมืองที่เป็นผู้นำของประชาชน ได้แก่ ด้านอำนาจหน้าที่ ด้านการยอมรับ ด้านความสามารถ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ด้านอำนาจหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเป็นทางการ ผู้นำอาจได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำ โดยที่มีตำแหน่งรองรับอย่างเป็นทางการเป็นความต้องการและการสนับสนุนของกลุ่มที่ต้องการบุคคลที่จะมาเป็นผู้นำหรือเป็นตัวแทนในการปฏิบัติตามแนวความคิดหรือตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้นำอาจได้มาจากการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง ซึ่งจะระบุอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ วาระการดำรงตำแหน่ง และขอบเขตความรับผิดชอบ

ด้านการยอมรับ หมายถึง ผู้นำนั้นเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับโดยบุคคลหรือกลุ่มคนที่สมาชิกเห็นด้วยผู้นำสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มได้โดยทำให้เป็นที่พอใจของกลุ่ม แต่ผู้นำที่ดำรงฐานะในตำแหน่งอย่างเป็นทางการ โดยได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งขึ้นมาซึ่งผู้นำอาจได้รับการยอมรับหรือไม่ยอมรับจากสมาชิกในกลุ่มก็ได้ แต่ถ้าผู้นำสามารถทำให้สมาชิกในกลุ่มหรือในองค์กรยอมรับก็จะสามารถทำงานได้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือความต้องการของกลุ่มหรือในองค์กรนั้น ๆ

ด้านความสามารถ หมายถึง ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์มีความสามารถ หรือบุคลิกพิเศษที่ทำให้สมาชิกยกย่อง และยอมรับให้เป็นผู้นำไปในทิศทางต่าง ๆ เช่นความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกล้ามีความเชื่อมั่นในตัวเองมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเข้มแข็งเด็ดขาดซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจไม่มีในผู้นำบางคน

ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หมายถึง นอกจากความรู้ความสามารถและประสบการณ์ความเชี่ยวชาญแล้วผู้นำจะต้องมีความสัมพันธ์กับคนรอบข้างหรือบุคคลอื่นในลักษณะของความไว้วางใจความนับถือการยอมรับจากบุคคลต่าง ๆ เพื่อประสานประโยชน์ในการทำงานของกลุ่ม

พรหมวิหาร 4 หมายถึง คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นตามหลักธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์เฉกเช่นพรหม เป็นแนวธรรม

ปฏิบัติของผู้ที่ปกครอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

4. การทบทวนเอกสารและงานวิจัย

แนวคิดภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ซึ่งผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นหัวหน้าหรือผู้บริหาร แต่เป็นบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มนั้นให้การยอมรับ มีอิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่นปฏิบัติตามความต้องการหรือคำสั่งของตน มีการใช้อิทธิพลต่อบุคคลในหน่วยงาน มีการประสานงานร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์การนั้น(นฤมล นามเอี่ยม, 2550)

ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลหรือกลุ่มที่มีอิทธิพลที่จะโน้มน้าวชักจูงบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตาม เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การโดยประกอบด้วยทักษะ ดังนี้ 1) มีอิทธิพล 2) มีการโน้มน้าว 3) มีการชักจูง 4) มีเป้าหมาย(มัลลิกา ต้นสอน, 2544)

ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้นำ) ใช้อิทธิพลและอำนาจของตน กระตุ้นชักนำให้บุคคลอื่น (ผู้ตาม) มีความกระตือรือร้นเต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการโดยมีเป้าหมายขององค์การเป็นจุดหมายปลายทาง โดยประกอบด้วยกระบวนการ อิทธิพล การชักนำ ความกระตือรือร้น มีเป้าหมาย(พยอม วงศ์สารศรี, 2534)

ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย โดยการใช้อิทธิพลเหนือทัศนคติและการกระทำของผู้อื่น โดยประกอบด้วยทักษะ ดังนี้ 1) มีอิทธิพล 2) ความก้าวหน้า 3) มีเป้าหมาย 4) มีทัศนคติที่ดี(วิภาดา คุปตานนท์, 2544)

ภาวะผู้นำ หมายถึง ต้องมีความคิดพื้นฐาน 2 ประการ คือ พื้นฐานความคิดเพื่อบรรลุความสำเร็จด้วยคนอื่น และมีพื้นฐานความคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงและเพื่ออนาคตที่ดีกว่า พื้นฐานความคิดทั้งสองนี้บูรณาการเข้าด้วยกัน จะทำให้นิยามของภาวะผู้นำมีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยประกอบด้วยทักษะ ดังนี้ 1) มีความคิดที่ดี 2) มีการเปลี่ยนแปลงที่ดี 3) การบูรณาการ 4) มีความชัดเจน(พระครูสุจริยวัฒน์, 2558)

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลหรือกลุ่มที่มีอิทธิพลที่จะโน้มน้าวชักจูงบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตาม เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การโดยประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ เช่น มีอิทธิพล มีการโน้มน้าว มีการชักจูง มีเป้าหมาย เป็นต้น

ความหมายของนักการเมืองท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่น หมายถึง คำว่า “นักการเมือง” (politician) มาจากคำว่า “การเมือง” (politics) ซึ่งมาจากภาษากรีก คือคำว่า polis แปลว่าเมืองหรือนคร ตามประวัติศาสตร์การปกครองของกรีกในสมัยโบราณนั้นเมืองหรือนครนั้นมีฐานะเป็นรัฐ (state) หรือที่เรียกว่านครรัฐ เช่น นครรัฐเอเธนส์ นครรัฐสปาร์ตา เมืองหรือนครในสมัยโบราณจึงกลายมาเป็น “รัฐ” ตามความหมายในปัจจุบัน ในนครรัฐเอเธนส์ ถือว่าสังคมคือการเมืองประชาชนทั้งหมดในฐานะที่มีส่วนร่วมในกิจการของรัฐก็คือนักการเมือง และบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการอำนวยการปกครองของรัฐหรือเมืองก็คือประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่าคนอื่น ๆ(ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2532)

นักการเมืองท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยมีความหมาย 2 ความหมายคือเป็นนักการเมืองท้องถิ่นที่ผ่านระบบเลือกตั้งที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และอีกความหมายคือเป็นนักการเมืองที่เกิดขึ้นจากประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การลงชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ปธาน สุวรรณมงคล, 2554)

นักการเมืองท้องถิ่น หมายถึง เป็นเรื่องของการเข้ามาแสวงหาอำนาจและใช้อำนาจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะหรือกลุ่มคนเฉพาะกลุ่ม หรือเฉพาะบุคคลในท้องถิ่นนั้น ภายใต้บริบทของการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งอำนาจและผลประโยชน์ในท้องถิ่น ดังนั้น นักการเมืองท้องถิ่นคือบุคคลที่เสนอตัวเข้าสู่ระบบการเมืองท้องถิ่นภายใต้ระบบการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นมีความชอบธรรมในการเป็นตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชนในท้องถิ่นทั้งการบริหารท้องถิ่น (ฝ่ายบริหาร) และการควบคุมตรวจสอบ (ฝ่ายนิติบัญญัติ)(ณัฐพล ใจจริง, 2564)

นักการเมืองท้องถิ่น หมายถึง บุคคลในกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติที่น่าปรารถนาทั่วไปในระดับค่อนข้างสูงเป็นพิเศษอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ตาม อาจจะเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องนับถือมีทรัพย์สินหรือความสามารถหลายหลายด้าน คุณสมบัติดังกล่าวนี้อาจจะมีเพียงประการเดียวหรือหลายประการรวมกันก็ได้(จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, 2552)

นักการเมืองท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพเด่นประกอบกับมีความสามารถเป็นพิเศษในชุมชน หรือในท้องถิ่นนั้นซึ่งกลุ่มชนแต่ละกลุ่มย่อมประกอบไปด้วยบุคคลที่มีบุคลิกภาพหรือทักษะที่แตกต่างกันไป ในขณะที่ทุกคนมีความผูกพันซึ่งกันและกันในส่วนหนึ่งที่เป็นของกลุ่มจะต้องยอมรับนับถือความคิดเห็นของกันและกัน ด้วยเหตุผลนี้เองสถานการณ์ที่บีบตัวขึ้นจึงผลักดันให้สมาชิกของกลุ่มบางคนกลายเป็นผู้นำและยอมต่อเนื่องมาจากคุณลักษณะพิเศษประจำตัวอีกด้วยเช่นความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความอบอุ่นอารี และความเสียสละ(พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์, 2547)

สรุปได้ว่า นักการเมืองท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจหรือทางสังคมมีบุคลิกภาพเด่นมีความรู้มีความสามารถเป็นพิเศษในชุมชนและชุมชนให้ความเคารพนับถือเป็นบุคคลที่มีอำนาจและผูกขาดอำนาจการตัดสินใจในชุมชน โดยสามารถควบคุมและชี้นำการกระทำการหรือมีพฤติกรรมของประชาชนในชุมชนได้ ซึ่งผู้นำชุมชนมีทั้งที่เป็นทางการเช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้เฒ่า ผู้แก่ สมาชิกอาวุโสที่สุดของครอบครัว

หลักพรหมวิหาร4 หมายถึง ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติจึงจะเชื่อได้ว่าดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์ตลอดจนสรรพสัตว์ทั้งหลายโดยชอบนอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่า

เป็นธรรมสำหรับผู้ใหญ่ที่ดูแลคนอื่นทุกระดับ ทั้งในทางโลกทางธรรมในทางโลกก็นับตั้งแต่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้บริหาร เป็นต้น (ปิ่น มุกกันต์, 2554)

พรหมวิหาร แบ่งออกได้เป็น 4 ประการ คือ(พระราชมณีนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2530)

1. เมตตา ได้แก่ความรักใคร่ปรารถนาให้มีความสุขด้วยจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่ผู้อื่นและสิ่งอื่น ซึ่งเป็นความรักใคร่ที่ปราศจากราคะความกำหนัด ความรักความหวังดี ความปรารถนาดีนั้น เป็นการแสดงออกซึ่งมิตรภาพไมตรีของมนุษย์ที่มีต่อกันตลอดถึงสัตว์และธรรมชาติสิ่งแวดล้อมด้วยต้องการมุ่งหวังแต่ความสุขแก่เขาไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนสิ่งอื่นใด นอกจากให้เขาเป็นสุขโดย

2. กรุณา ได้แก่ความสงสารคิดช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์โศกในอันจะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ยากความเดือดร้อนของคนและสัตว์ทั้งปวง

3. มุทิตา ได้แก่ ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุขมีจิตใจผ่องใสบันเทิงประกอบด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุขพลอยยินดีเมื่อเขาได้ดีมีสุข มีความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป เมื่อเห็นเขาทำความดีงามประสบความสำเร็จก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปก็พลอยยินดีบันเทิงใจด้วย พร้อมทั้งจะช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุน

4. อุเบกขา ได้แก่ ความวางใจเป็นกลางอันจะทำให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจดาวซึ่งไม่เอนเอียงด้วยรักและชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้ผลดีหรือชั่วสมควรแก่เหตุอันตนประกอบพร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดูในเมื่อไม่มีกิจที่จะควรทำเพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเองหรือเขาควรได้รับผลอันสมกับความสามารถรับผิดชอบของตน

พรหมวิหาร หมายถึง คุณธรรมที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเป็นข้อปฏิบัติที่มุ่งเน้นคุณธรรมที่ปรากฏในจิตใจ กล่าวคือเมตตาเป็นอาการประพฤติกรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่มนุษย์โดยเป็นคุณธรรมที่กำจัดความอาฆาตที่ปรากฏในใจของสัตว์ทั้งหลายให้สงบมิให้เป็นข้าศึกที่ทำร้ายจิตใจของตนเองและผู้อื่นกรุณา เป็นคุณธรรมที่ประกอบด้วยอาการที่จะช่วยบรรเทาทุกข์แก่สัตว์ทั้งหลายทำให้เป็นผู้ไม่นิ่งดูตายต่อความทุกข์ของผู้อื่น เป็นคุณธรรมที่ระงับซึ่งการเบียดเบียนกันเป็นสมบัติมุทิตา เป็นคุณสมบัติที่ประกอบด้วยความยินดีปราศจากความริษยาเป็นกิจเป็นคุณธรรมที่เสริมสร้างความเอื้อเพื่อเกื้อกูลต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นการกำจัดความมีใจคับแคบไม่ไยดีต่อกันอุเบกขา เป็นคุณธรรมที่มีอาการเป็นกลาง ๆ โดยพิจารณาถึงภาวะที่เสมอกันด้วยพิจารณาถึงภาวะของสัตว์ทั้งหลายมีกรรมของตนเป็นบรรทัดฐาน เป็นคุณธรรมที่ประกอบด้วยความไม่เสียใจและไม่ดีใจเป็นสมบัติ(พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2545)

สรุปได้ว่า พรหมวิหาร 4 เป็นคุณธรรมที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึก เป็นข้อปฏิบัติที่มุ่งเน้นคุณธรรมที่ปรากฏในจิตใจที่จะช่วยบรรเทาทุกข์แก่สัตว์ทั้งหลายทำให้เป็นผู้ไม่นิ่งดูตายต่อความทุกข์ของผู้อื่น ประกอบไปด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขาเป็นธรรมสำหรับผู้ใหญ่ที่ดูแลคนอื่นทุกระดับ ทั้งในทางโลกทางธรรมในทางโลกก็นับตั้งแต่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง

ผู้บริหาร เป็นต้น เป็นหลักธรรมสำหรับผู้ที่มิใช่เป็นพรหมเป็นบุคคลประเสริฐในฐานะผู้ให้ที่ให้ความรัก ความสงสาร ความยินดี และการวางเฉยสำหรับผู้อื่นที่หมายถึงคนทุกๆ ระดับ เพื่อสร้างสันติสุขแก่สังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีกระบวนการวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี(Mixed Methodology) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research)และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)ศึกษาเอกสารข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary survey) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยได้แก่นักวิชาการด้านศาสนา จำนวน 2 รูปนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คนนักวิชาการด้านการบริหารท้องถิ่น จำนวน 2 คนนักวิชาการด้านการบริหารงานองค์กรส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คนรวมจำนวน 9รูปหรือคน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบสัมภาษณ์ (Interviews Form)ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางการเมือง4 ด้าน ได้แก่ ด้านอำนาจหน้าที่ ด้านการยอมรับ ด้านความสามารถ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ตอนที่ 2 หลักพรหมวิหาร 4(ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ)ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

4) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนในตำบลโพธิ์กลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 391 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพรหมวิหาร 4

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทางการเมืองต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์หรือหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence)

3) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.92

4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อแจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังนี้

2) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลสถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

7. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปของคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาผู้นำทางการเมืองควรใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปรับใช้ในการบริหารบ้านเมือง ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมนำการเมืองปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและการจัดกิจกรรมทางการเมืองควบคู่กับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ใช้คุณธรรมสร้างความชอบธรรมดูแลและปกครองประชาชนในเขตท้องถิ่นของตนเองให้มีความเที่ยงธรรมซื่อสัตย์และเป็นกลางกับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่าย อีกทั้งพร้อมแก้ไขปัญหาคาใจและความเดือดร้อนของประชาชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาและใช้อำนาจอย่างถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในการปกครองของตนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข นักการเมืองท้องถิ่นควรที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถ ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ไม่เอาเปรียบประชาชน เป็นผู้รับฟังที่ดี ไม่ใช้อารมณ์ตัดสินปัญหา ให้ความเคารพต่อประชาชน และคอยช่วยเหลือประชาชนเมื่อประชาชนในเขตการรับผิดชอบของนักการเมืองท้องถิ่นผู้นั้นหรือบุคคลอื่นๆ

ได้รับความเดือดร้อนอย่างทันท่วงทีนี้การเมืองท้องถิ่นต้องมีแรงผลักดันในการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมนี้การเมืองท้องถิ่นต้องมีความสามารถในการปรับตัว มีความตื่นตัว มีคุณธรรม มีความยุติธรรม ไม่ยึดติดกับระเบียบประเพณีที่ปฏิบัติกันมา มีความสามารถ เฉลียวฉลาด มีความเป็นผู้ใหญ่ในการเมืองท้องถิ่นต้องสามารถเป็นบุคคลที่ทรงอิทธิพลต่อการทำงานของผู้ตาม เป็นขวัญและกำลังใจการทำงานให้กับผู้ตามมีชีวิตชีวาและมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าประสงค์ และริเริ่มในการแก้ปัญหา

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. นำเสนอคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น ตามหลักพรหมวิหาร 4 ในด้านเมตตา ผู้นำทางการเมืองจำเป็นจะต้องมีหลักพุทธธรรมในจิตใจ ในการดำเนินชีวิตของตนเอง รวมไปถึงการทำงาน การบริหารหน้าที่แก่ประชาชนบ้านเมืองตามหลักพุทธ ควรมีจิตใจเมตตา ปราบปรามดีต่อประชาชนในท้องถิ่นที่ตนเองดูแลทุกคน มีความเห็นอกเห็นใจ มุ่งอยากให้เกิดสิ่งที่ดีต่อประชาชน และบ้านเมือง มีจิตใจเพื่อแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์สุขแก่มนุษย์ทั่วหน้า ไม่เลือกปฏิบัติ ปราบปรามแต่สิ่งที่ก่อประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเพื่อประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของตนเอง ให้ได้รับแต่สิ่งที่ดีๆ ปราบปรามให้ทุกท่านมีแต่ความสุขความเจริญด้านกรรณา ผู้นำท้องถิ่นมีการบริหารบ้านเมือง โดยหลักกรรณาพึงมีความเอื้ออารีต่อประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยเห็นอกเห็นใจ สงสาร อยากที่จะช่วยเหลือเกื้อกูล อยากที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนพร้อมช่วยเหลือเอื้อเพื่อแผ่สิ่งที่จะสามารถช่วยเหลือประชาชนให้พ้นจากความทุกข์ทั้งปวง ใฝ่ใจอันจะบำบัดความเดือดร้อนที่มี ให้มีชีวิตอย่างสงบสุข ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดรวมไปถึงไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนและบ้านเมือง ประเทศชาติ ด้านมูทิตา (ความยินดี) ผู้นำท้องถิ่นที่ดีควรบริหารบ้านเมืองและประชาชนที่ตนดูแลด้วยความจริงใจยินดี บริหารบ้านเมืองโดยยึดหลักความสันติสุขของผู้ร่วมงานและประชาชนทุกคนเป็นอย่างดี ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชนบ้านเมือง เมื่อประชาชนมีความสุข ก็พลอยยินดีปรีดาไปด้วย อิมมอกอิมใจเมื่อเห็นประชาชนทุกคนมีความสุขแสดงความยินดีอย่างจริงใจ ไม่เสแสร้งแกล้งทำ ไม่กลัวว่าคนอื่นจะได้ดีเหนือกว่าตนเองพึงยินดีกับสิ่งที่ทำให้ทุกคนและท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดี มีกินมีใช้ ไม่ทุกข์ร้อน และไม่มีภาระเปรียบ และส่งเสริมให้ประชาชนทำความดี ได้รับสิ่งที่ดีๆ อย่างภาคภูมิใจที่ตนเองได้บริหาร

บ้านเมือง ท้องถิ่น และประชาชนให้ประสบความสำเร็จสูง มีความเจริญก้าวหน้าได้ ด้านอุเบกขา ผู้นำท้องถิ่นจะบริหารท้องถิ่นตามความเหมาะสม เป็นธรรมแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เอาลัดเอาเปรียบประชาชน บริหารงานด้วยความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ไม่ปฏิบัติต่อองค์กร เพื่อร่วมงาน หรือประชาชนด้วยความเอินเอียงความรักหรือเกลียดชัง บริหารงานด้วยความเสียสละ เป็นกลาง รู้จักวางเฉย มีจิตใจเป็นธรรม ไม่ช่วงชิงของส่วนรวมมาเป็นของตน มีความยุติธรรม และทำหน้าที่ที่ต้องเน้นความถูกต้อง เสมอต้นเสมอปลายเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่พี่น้องประชาชน

การอภิปรายผล

1. สภาพทั่วไปของคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาผู้นำทางการเมืองควรใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปรับใช้ในการบริหารบ้านเมือง ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมนำการเมืองปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและการจัดกิจกรรมทางการเมืองควบคู่กับการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ใช้คุณธรรมสร้างความชอบธรรมดูแลและปกครองประชาชนในเขตท้องถิ่นของตนเองให้มีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์และเป็นกลางกับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่าย อีกทั้งพร้อมแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนโดยใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาและใช้อำนาจอย่างถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนที่อยู่ในการปกครองของตนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข นักการเมืองท้องถิ่นควรที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถ ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ไม่เอาเปรียบประชาชน เป็นผู้รับฟังที่ดี ไม่ใช้อารมณ์ตัดสินปัญหา ให้ความเคารพต่อประชาชน และคอยช่วยเหลือประชาชนเมื่อประชาชนในเขตการรับผิดชอบของนักการเมืองท้องถิ่นผู้นั้นหรือบุคคลอื่นๆ ได้รับความเดือดร้อนอย่างทันทั่วทั้งที่นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีแรงผลักดันในการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมนักการเมืองท้องถิ่นต้องมีความสามารถในการปรับตัว มีความตื่นตัว มีคุณธรรม มีความยุติธรรม ไม่ยึดติดกับระเบียบประเพณีที่ปฏิบัติกันมา มีความสามารถ เฉลียวฉลาด มีความเป็นผู้ใหญ่นักการเมืองท้องถิ่นต้องสามารถเป็นบุคคลที่ทรงอิทธิพลต่อการทำงานของผู้ตาม เป็นขวัญและกำลังใจการทำงานให้กับผู้ตามมีชีวิตชีวาและมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าประสงค์ และริเริ่มในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนสร ธรรมสอนและบุญทัน ดอกไธสง(2558) ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีในการบริหารเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีมีองค์ประกอบสำคัญที่สุดคือ เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ มองกว้าง มองไกล มองรอบด้าน ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีที่ประชาชนต้องการ ประกอบด้วย (1) ส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตยท้องถิ่น (2) เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ (3) บริการสาธารณะให้ทั่วถึง (4) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม (5) พัฒนาเทศบาล และชุมชนให้มีความยั่งยืน (6) พัฒนาและรักษาสีสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมชุมชน (2) วัฒนธรรมประชาธิปไตยการเมืองท้องถิ่นนั้นพบว่าประชาชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด (3) สัมฤทธิ์ผลในการบริหารโครงการท้องถิ่นนั้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน

พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการของประชาชน การกำหนดโครงการในแผน 3 ปี
ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของ
นักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาประชาชนที่มีเพศ ระดับ
การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาล
ตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธ
สมมติฐานการวิจัยประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อ
คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัด
นครราชสีมาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการ
วิจัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ เพ็ญชัย(2561) ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการของประชาชน
ที่มีต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบล
หนองไผ่ อำเภอชุมแพจังหวัดขอนแก่นพบว่าประชาชนที่มีเพศอายุระดับการศึกษาและรายได้ต่าง
กัน มีความต้องการต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอชุม
แพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. นำเสนอคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมือง
ท้องถิ่นในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จังหวัดนครราชสีมาผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของ
นักการเมืองท้องถิ่น ตามหลักพรหมวิหาร 4 ในด้านเมตตา ผู้นำทางการเมืองจำเป็นจะต้องมีหลักพุทธ
ธรรมในจิตใจ ในการดำเนินชีวิตของตนเอง รวมไปถึงการทำงาน การบริหารหน้าที่แก่ประชาชน
บ้านเมือง ตามหลักพุทธ ควรมีจิตใจเมตตา ปราบปรามดีต่อประชาชนในท้องถิ่นที่ตนเองดูแลทุกคน มี
ความเห็นอกเห็นใจ มุ่งอยากให้แต่เกิดสิ่งที่ดีๆต่อประชาชน และบ้านเมือง มีจิตใจเพื่อแผ่ไมตรีและ
คิดทำประโยชน์สุขแก่มนุษย์ทั่วหน้า ไม่เลือกปฏิบัติ ปราบปรามแต่สิ่งที่ก่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
มากกว่าส่วนตนเพื่อประชาชนที่อยู่ในเขตการปกครองของตนเอง ให้ได้รับแต่สิ่งที่ดีๆ ปราบปรามให้
ทุกท่านมีแต่ความสุขความเจริญด้านกรรณา ผู้นำท้องถิ่นมีการบริหารบ้านเมือง โดยหลักกรุณาพึงมี
ความเอื้ออารีต่อประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยเห็นอกเห็นใจ สงสาร อยากที่จะช่วยเหลือเกื้อกูล
อยากที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนพร้อมช่วยเหลือเอื้อเฟื้อแผ่สิ่งที่จะสามารถช่วยเหลือ
ประชาชนให้พ้นจากความทุกข์ทั้งปวง ใฝ่ใจอันจะบำบัดความเดือดร้อนที่มี ให้มีชีวิตอย่างสงบสุข
ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดรวมถึงไม่สร้างความ
เดือดร้อนแก่ประชาชนและบ้านเมือง ประเทศชาติ ด้านมูทิตา (ความยินดี) ผู้นำท้องถิ่นที่ดีควร
บริหารบ้านเมืองและประชาชนที่ตนดูแลด้วยความจริงใจยินดี บริหารบ้านเมืองโดยยึดหลักความ
สันติสุขของผู้ร่วมงานและประชาชนทุกคนเป็นอย่างดี ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงานและ
ประชาชนบ้านเมือง เมื่อประชาชนมีความผาสุก ก็พลอยยินดีปรีดาไปด้วย อิ่มอกอิ่มใจเมื่อเห็น
ประชาชนทุกคนมีความสุขแสดงความยินดีอย่างจริงใจ ไม่แสสร้งแกล้งทำ ไม่กลัวว่าคนอื่นจะ
ได้ดีเหนือกว่าตนเองพึงยินดีกับสิ่งที่ทำให้ทุกคนและท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดี มีกินมีใช้ ไม่ทุกข์ร้อน

และไม่มีการเอาเปรียบ และส่งเสริมให้ประชาชนทำความดี ได้รับสิ่งที่ดีๆ อย่างภาคภูมิใจที่ตนเองได้บริหารบ้านเมือง ท้องถิ่น และประชาชนให้ประสบความสำเร็จสุข มีความเจริญก้าวหน้าได้ ด้านอุเบกขา ผู้นำท้องถิ่นจะบริหารท้องถิ่นตามความเหมาะสม เป็นธรรมแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เอาลัดเอาเปรียบประชาชน บริหารงานด้วยความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ไม่ปฏิบัติต่อองค์กร เพื่อร่วมงาน หรือประชาชนด้วยความเอนเอียง ความรักหรือเกลียดชัง บริหารงานด้วยความเสียสละ เป็นกลาง รู้จักวางเฉย มีจิตใจเป็นธรรม ไม่ช่วงชิงของส่วนรวมมาเป็นของตน มีความยุติธรรม และทำหน้าที่ต้องเน้นความถูกต้อง เสมอต้นเสมอปลายเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่พี่น้องประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญท์พงษ์ นามเสนห์(2559) ได้วิจัยเรื่อง “การปรับใช้หลักพรหมวิหาร 4กับการบริหารบุคลากร” ผลการวิจัยพบว่าการปรับใช้หลักพรหมวิหาร 4แนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักธรรม หลักการปกครองโดยทั่วไปตามแนวพระพุทธศาสนาอาจกำหนดได้เป็น 2อย่างคือหลักนิเคราะห์ และหลักประเคราะห์ หลักแรก เป็นหลักการเกี่ยวกับการใช้อำนาจปกครองเพื่อทำการปราบปรามผู้ประพฤติมิชอบโดยการลงโทษตามควรแก่ความผิด หลักการนี้ตรงกับการใช้ “พระเดช” เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม หลักที่สองเป็นหลักการเกี่ยวกับการส่งเสริมยกย่องให้เกียรติให้กำลังใจหรือให้การบำรุงขวัญแก่ผู้ประพฤติชอบโดยการให้บำเหน็จรางวัลเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่หรือประกาศเชิดชูเกียรติให้ปรากฏตามควรแก่ความดีความชอบ หลักการนี้ตรงกับการใช้ “พระคุณ” เพื่อให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขในสังคม หลักทั้งสองอย่างนี้จำเป็นต้องนำมาใช้อย่างถูกต้องจึงจะเกิดผลดีตามความหมายของพรหมวิหาร 4 ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ, ธรรมประจำใจอันประเสริฐ, หลักความประพฤติอันประเสริฐบริสุทธิ์, ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักและกำกับความประพฤติจึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตอย่างหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบหรือคุณสมบัติประจำใจสำหรับผู้ใหญ่โดยมุ่งธรรมสูงส่งดุจพรหม ธรรมเครื่องเป็นอยู่ของผู้เป็นใหญ่ ผู้ประเสริฐ ผู้เป็นครู ซึ่งมีองค์ประกอบของพรหมวิหาร 4คือ 1) เมตตา ความรักปรารถนาดีอยากให้เขามีสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า 2) กรุณา ความสงสารคิดช่วยให้พ้นทุกข์ไฝ่ใจในอันจะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์ 3) มุทิตา ความยินดีในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุขมีจิตผ่องใสบันเทิงกอบประด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุขพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุขเจริญอกงามยิ่งขึ้น 4) อุเบกขา ความวางใจเป็นกลางอันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามทีพิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึงไม่ลำเอียงด้วยรักและชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้รับผลดีหรือชั่วสมควรแก่เหตุอันตนประกอบ

8. การเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมตามทฤษฎีของทีปังกรสงฆ์ของประชาชน

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรม ในด้านการบริหารงานท้องถิ่นโดยรอบด้าน เช่น การเสียสละ การอุทิศตนต่อหน้าที่ และควรประพฤติตนให้เหมาะสมต่อบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาถึงหลักพุทธธรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อที่จะส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นให้ปรากฏในสังคม

2) ควรศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบ แล้วสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็งต่อไป

9. เอกสารอ้างอิง

- โกวิท พวงงาม. (2552). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.
- กิตติพงษ์ ศักขมาตย์. (2550). *การบริหารจัดการเทศบาลตำบลแม่อาวตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลแม่อาว*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2525). *บุคคลชั้นนำโครงสร้างแห่งอำนาจและการเมืองในชุมชนไทย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพุฒิพงษ์และคณะ. (2543). *ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: วี. เจ.พรินต์ติ้ง.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2532). *ปัญหาการเมืองไทยในปัจจุบัน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นฤมล นามเอี่ยม. (2550). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนโสตศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กาญจนบุรี : สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ปธาน สุวรรณมงคล. *การเมืองท้องถิ่น*. (2554). *การเมืองของใครโดยใครเพื่อใคร*. กรุงเทพมหานคร : จตุพรดีไซด์
- ปิ่น มุทุกันต์. (2554). *แนวการสอนธรรมตามหลักสูตรนักธรรมชั้นตรี*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คลังวิทยา.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2534). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สภาการพิมพ์.
- พระครูสุธีจริยวัฒน์. (2558). *ภาวะผู้นำหลักธรรมและกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์*. ขอนแก่น : คลังน่านวิทยา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2545). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

พระราชวรมูณี ประยุทธ์ ปยุตโต. (2530). เทคนิคการสอนของพระพุทธเจ้า. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ อมรินทร์พรินต์ติ้ง กรุ๊ป.

พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. (2517). การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

ภาดา คูปตานนท์. (2544). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ส เจริญการพิมพ์.

มัลลิกา ตันสอน. (2544). พฤติกรรมองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เบอร์เน็ท จำกัด.